

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

13 päivänä marraskuuta 2014*

Ennakkoratkaisupyyntö — Sosiaalipolitiikka — Yhdenvertainen kohtelu työssä ja ammatissa — Euroopan unionin perusoikeuskirja — 21 artikla — Direktiivi 2000/78/EY — 2 artiklan 2 kohta, 4 artiklan 1 kohta ja 6 artiklan 1 kohta — Ikään perustuva syrjintä — Kansallinen säännös — Paikallispoliisin poliisimiesten työhönottoperuste — Enimmäisiän vahvistaminen 30 vuoteen — Oikeuttamisperusteet

Asiassa C-416/13,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Juzgado de lo Contencioso-Administrativo n° 4 de Oviedo (Espanja) on esittänyt 16.7.2013 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 23.7.2013, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Mario Vital Pérez

vastaan

Ayuntamiento de Oviedo,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja R. Silva de Lapuerta, varapresidentti K. Lenaerts, joka hoitaa toisen jaoston tuomarin tehtäviä, sekä tuomarit J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev ja J. L. da Cruz Vilaça (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: P. Mengozzi,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Mario Vital Pérez, edustajinaan abogado M. Noval Pato ja abogado I. Fernández-Jardón Fernández,
- Espanjan hallitus, asiamiehinään M. J. García-Valdecasas Dorrego ja L. Banciella Rodríguez-Miñon,
- Saksan hallitus, asiamiehinään T. Henze ja J. Möller,
- Ranskan hallitus, asiamiehinään D. Colas ja R. Coesme,
- Italian hallitus, asiamiehenään G. Palmieri, avustajanaan avvocato dello Stato S. Varone,

* Oikeudenkäyntikieli: espanja.

— Euroopan komissio, asiamiehinään L. Lozano Palacios ja D. Martin,
kuultuaan julkisasiamiehen 17.7.2014 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,
on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee yhdenvertaista kohtelua työssä ja ammatissa koskevista yleisistä puitteista 27.11.2000 annetun neuvoston direktiivin 2000/78/EY (EYVL L 303, s. 16) 2 artiklan 2 kohdan, 4 artiklan 1 kohdan ja 6 artiklan 1 kohdan c alakohdan sekä Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 21 artiklan 1 kohdan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa vastakkain ovat Mario Vital Pérez ja Ayuntamiento de Oviedo (Oviedon kunta, jäljempänä Ayuntamiento) ja jossa on kyseessä viimeksi mainitun päätös hyväksyä kilpailuilmoitus, jossa asetetaan edellytykseksi, että hakijat paikallispoliisin poliisimiesten toimiin eivät saa olla yli 30-vuotiaita.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

- 3 Direktiivin 2000/78 johdanto-osan 18, 23 ja 25 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:
”(18) Erityisesti tämän direktiivin seurauksena ei voi olla, että puolustusvoimat, poliisiviranomaiset, vankila- tai pelastusorganisaatiot olisivat velvollisia ottamaan palvelukseen tai pitämään palveluksessa henkilöitä, joilla ei ole vaadittavia valmiuksia suoriutua niistä tehtävistä, joita heiltä voidaan edellyttää ottaen huomioon oikeutettu tavoite säilyttää näiden organisaatioiden toiminnan ominaislaatu.
--
(23) Erilainen kohtelu saattaa olla oikeutettua erittäin rajoitetuissa tilanteissa, jos jokin -- ikään -- liittyvä ominaisuus muodostaa työhön liittyvän todellisen ja ratkaisevan vaatimuksen ja jos tavoite on oikeutettu ja vaatimus oikeasuhteinen. --
--
(25) Ikää koskevan syrjinnän kieltäminen on oleellinen tekijä pyrittäessä työllisyyden suuntaviivoissa asetettuihin tavoitteisiin ja lisättäessä työn moninaisuutta. Tietyissä tilanteissa ikään perustuva erilainen kohtelu voi olla perusteltua, ja tämän vuoksi tarvitaan erityisiä säädöksiä, jotka voivat vaihdella jäsenvaltioissa vallitsevan tilanteen mukaan. On siis syytä erottaa toisistaan erilainen kohtelu, joka on perusteltua erityisesti työllisyyspolitiikan, työmarkkinoiden ja ammatillisen koulutuksen oikeutettujen tavoitteiden nojalla, sekä syrjintä, joka on kiellettävä.”
- 4 Direktiivin 2000/78 1 artiklan mukaan tämän direktiivin tarkoituksena on luoda yleiset puitteet uskontoon tai vakaumukseen, vammaisuuteen, ikään tai sukupuoliseen suuntautumiseen perustuvan syrjinnän torjumiselle työssä ja ammatissa yhdenvertaisen kohtelun periaatteen toteuttamiseksi jäsenvaltioissa.

5 Direktiivin 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Tässä direktiivissä ’yhtenäisen kohtelun periaatteella’ tarkoitetaan, ettei minkäänlaista 1 artiklassa tarkoitettuun seikkaan perustuvaa välitöntä tai välillistä syrjintää saa esiintyä.

2. Sovellettaessa 1 kohtaa:

a) välittömänä syrjintänä pidetään sitä, että henkilöä kohdellaan jonkin 1 artiklassa tarkoitetun seikan perusteella epäsuotuisammin kuin jotakuta muuta kohdellaan, on kohdeltu tai voitaisiin kohdella vertailukelpoisessa tilanteessa;

--”

6 Direktiivin 2000/78 3 artiklan 1 kohdan a alakohdassa täsmennetään seuraavaa:

”Yhteisölle annetun toimivallan puitteissa tätä direktiiviä sovelletaan kaikkiin henkilöihin sekä julkisella että yksityisellä sektorilla, julkisyhteisöt mukaan lukien, kun kyseessä on:

a) työn tai itsenäisen ammatin harjoittamista koskevat edellytykset, myös valinta- ja työhönottoperusteet, alasta ja ammattiasemasta riippumatta, sekä uralla eteneminen.”

7 Saman direktiivin 4 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Sen estämättä, mitä 2 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat säätää, että erilainen kohtelu, joka perustuu johonkin 1 artiklassa tarkoitettuun seikkaan liittyvään ominaisuuteen, ei ole syrjintää, jos tiettyjen työtehtävien luonteen tai niiden yhteyksien vuoksi, joissa tehtävät suoritetaan, kyseinen ominaisuus on todellinen ja ratkaiseva työhön liittyvä vaatimus, edellyttäen, että tavoite on oikeutettu ja että vaatimus on oikeasuhteinen.”

8 Direktiivin 2000/78 6 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Sen estämättä, mitä 2 artiklan 2 kohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat säätää, että ikään perustuvaa erilaista kohtelua ei pidetä syrjintänä, jos sillä on kansallisen lainsäädännön puitteissa objektiivisesti ja asianmukaisesti perusteltu, erityisesti työllisyyspoliittinen, työmarkkinoita tai ammatillista koulutusta koskeva oikeutettu tavoite, ja jos tämän tavoitteen toteuttamiskeinot ovat asianmukaiset ja tarpeen.

Tällaista erilaista kohtelua voi olla erityisesti:

--

c) enimmäisiän vahvistaminen työhönoton edellytykseksi kyseisen toimen koulutusvaatimusten perusteella tai jotta työ voisi kestää kohtuullisen ajan ennen eläkkeelle siirtymistä.

--”

Espanjan oikeus

9 Espanjassa kaikki 17 itsehallintoaluetta ovat antaneet paikallispoliisin ohjesäännöstä lakeja tai hallinnollisia määräyksiä, jotka eroavat toisistaan tähän ammattiin pääsulle asetetun enimmäisiän osalta. Tietyissä laeissa enimmäisiäksi vahvistetaan 30 vuotta tai enemmän, kun taas toisissa laeissa ei säädetä mitään rajoituksia.

- 10 Paikallispoliisien koordinoinnista 23.3.2007 annetun Asturian ruhtinaskunnan itsehallintoalueen lain 2/2007 (Ley de Coordinación de las Policías Locales de la Comunidad Autónoma del Principado de Asturias; BOE nro 169, 16.7.2007) 18 §:n 6 momentissa täsmennetään, että paikallispoliisilla on seuraavat tehtävät:

”Kansalaisten auttaminen, henkilöiden ja omaisuuden suojeleminen, rikoksenteekijöiden pidättäminen ja säilössä pitäminen, ennalta ehkäisevä partiointi, liikenteenohjaus ja valvonta sekä muut esimiesten määräämät vastaavat tehtävät.”

- 11 Mainitun lain 32 §:n b kohdassa asetetaan paikallispoliisin virkoihin pääsyyllä erityisesti seuraava yleinen vaatimus:

”_ _

b) vähintään 18 vuoden ja enintään 30 vuoden ikä”.

- 12 Laki 2/2007 annettiin Espanjan perustuslaissa itsehallintoalueille myönnetyn toimivallan nojalla turvallisuudesta vastaavista viranomaisista 13.3.1986 annetun lain 2/1986 (Ley Orgánica 2/1986 de Fuerzas y Cuerpos de Seguridad; BOE nro 63, 14.3.1986) puitteissa.

- 13 Lain 2/1986 11 §:n 1 momentissa säädetään, että valtion turvallisuudesta vastaavilla viranomaisilla on seuraavat tehtävät:

”Valtion turvallisuudesta vastaavien viranomaisten tehtävänä on suojella oikeuksien ja vapauksien vapaata käyttöä ja taata kansalaisten turvallisuus hoitamalla seuraavat tehtävät:

- a) lakien ja yleisten säännösten noudattamisen valvominen panemalla täytäntöön viranomaisten toimivaltansa puitteissa antamat määräykset
- b) henkilöiden auttaminen ja suojeleminen sekä mistä tahansa syystä uhattuna olevan omaisuuden suojelemisen ja valvonnan turvaaminen
- c) sellaisten julkisten laitteiden ja tilojen valvonta ja suojeleminen, joiden osalta tämä on tarpeen
- d) hyvin tärkeiden henkilöiden suojelemisen ja turvallisuuden takaaminen
- e) yleisen järjestyksen ja turvallisuuden säilyttäminen ja tarvittaessa palauttaminen
- f) rikosten tutkiminen niistä epäiltyjen selvittämiseksi ja kiinni ottamiseksi, rikoksentekevälineiden, rikoksella aikaansaatuisten esineiden ja todisteiden takavarikoiminen ja toimittaminen toimivaltaisen tuomarin tai tuomioistuimen käytettäväksi sekä asianmukaisten teknisten ja asiantuntijalausuntojen laatiminen
- g) rikosten ehkäiseminen
- h) kaikkien yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen liittyvien tietojen kerääminen, vastaanottaminen ja tutkiminen sekä rikollisuuden ehkäisemistä koskevien keinojen ja tekniikkojen tutkiminen, suunnittelu ja toteuttaminen
- i) yhteistyö pelastustoimen yksiköiden kanssa vakavan vaaran, luonnonmullistusten tai yleisten hätätilanteiden yhteydessä pelastustoimea koskevan lainsäädännön mukaisesti.”

14 Lain 2/1986 53 §:n 1 momentissa, jossa vahvistetaan paikallispoliisin tehtävät, säädetään seuraavaa:

”Paikalliset poliisivoimat hoitavat seuraavia tehtäviä:

- a) suojelevat paikallisyhteisöjen viranomaisia ja huolehtivat niiden tilojen ja laitteiden valvonnasta tai vartioinnista
- b) asettavat liikenteen ohjauslaitteita sekä järjestelevät ja ohjaavat liikennettä kaupungin keskustassa tieliikennelainsäädännön mukaisesti
- c) todentavat ja selvittävät kaupungin keskustassa sattuneita liikenneonnettomuuksia
- d) huolehtivat poliisiviranomaisille kuuluvista hallinnollisista tehtävistä toimivaltansa rajoissa kuntien antamien määräysten, kieltojen ja muiden toimien yhteydessä
- e) suorittavat rikospoliisille kuuluvia tehtäviä – –
- f) avustavat onnettomuuksissa, luonnonmullistuksissa ja yleisissä hätätilanteissa ja osallistuvat laissa tarkoitetulla tavalla väestönsuojelusuunnitelmien täytäntöönpanoon
- g) toteuttavat rikoksia ennalta ehkäiseviä toimia ja toteuttavat kaikki mahdolliset toimet rikosten estämiseksi – –
- h) valvovat yleisiä paikkoja ja tekevät yhteistyötä valtion turvallisuudesta vastaavien viranomaisten ja itsehallintoalueiden poliisiviranomaisten kanssa suojellakseen mielenosoituksia ja ylläpitääkseen järjestystä suurten yleisötapatumien aikana, kun niiltä pyydetään tätä
- i) tekevät yhteistyötä yksityisten riitatilanteiden ratkaisemiseksi, kun niiltä pyydetään tätä”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

- 15 Vital Pérez nosti 8.4.2013 ennakkoratkaisupyynnön esittäneessä kansallisessa tuomioistuimessa kanteen 7.3.2013 tehdystä Ayuntamienton päätöksestä, jolla hyväksyttiin paikallispoliisin 15 poliisimiehen toimen täyttämistä koskevassa kilpailuilmoituksessa asetetut erityiset vaatimukset.
- 16 Vital Pérez riitauttaa kilpailuilmoituksen vaatimuksen 3.2, jonka perusteella hakijat saavat olla enintään 30-vuotiaita, laillisuuden. Pääasian kantajan mukaan tällä vaatimuksella loukataan hänelle kuuluvaa, Espanjan perustuslaissa ja direktiivissä 2000/78 vahvistettua perusoikeutta päästä yhdenvertaisin edellytyksin julkisiin virkoihin.
- 17 Vital Pérez vaatii kyseisen vaatimuksen 3.2 kumoamista sillä perusteella, että siihen sisältyy edellytys, joka ei ole perusteltu ja jota ei voida oikeuttaa, koska tehtävien hoidon edellyttämä asianmukainen fyysinen kunto taataan kilpailuilmoituksessa vaadituilla kuntotesteillä. Hän toteaa nimittäin, että kilpailuilmoituksen vaatimuksen 3.5 mukaan hakijoilla on oltava ”työhön liittyvien tehtävien hoitoon” ja pääasiassa kyseessä olevassa kilpailuilmoituksessa täsmennettyjen ”kuntotestien läpäisyyn tarvittava asianmukainen fyysinen ja psyykinen kunto”.
- 18 Vital Pérez toteaa, että itsehallintoalueiden antamissa eri laeissa tai asetuksissa joko ei vahvisteta mitään ikärajaa (Andalusia, Aragonia, Baleaarit, Kanariansaaret, Kastilia-La Mancha, Katalonia ja Extremadura) tai vahvistetaan ikärajaksi 35 vuotta (Baskimaa) tai 36 vuotta (Galicia ja Valencia).

- 19 Ayuntamiento väittää, että se on vahvistaessaan tällaisen ikää koskevan vaatimuksen noudattanut lakia 2/2007. Lisäksi se on tukeutunut direktiivin 2000/78 6 artiklaan perustellakseen kyseisen toimenpiteen, ja joka tapauksessa unionin tuomioistuin on jo hyväksynyt kyseisen edellytyksen tuomiossa Wolf (C-229/08, EU:C:2010:3).
- 20 Kansallinen tuomioistuin toteaa, että Tribunal Supremo on kumonnut 21.3. ja 17.10.2011 antamallaan tuomioilla hallinnollisen määräyksen, jonka mukaan yli 30-vuotiaat hakijat jätettiin kansallisten poliisivoimien päällystövirkkaan koulutettavia koskevan valintamenettelyn ulkopuolelle, mutta se huomauttaa kuitenkin, että on mahdollista, että pääasiassa kyseessä oleva ikää koskeva edellytys ei täytä oikeasuhteisuutta koskevaa edellytystä. Kansallinen tuomioistuin toteaa, että on olemassa enimmäisiän vahvistamista vähemmän rajoittavia keinoja, joilla voidaan saavuttaa tavoiteltu päämäärä eli se, että paikallispoliisin poliisimiehillä on ammattinsa harjoittamisen edellyttämä erityinen fyysinen kunto. Sen mukaan raskaiden kuntotestien järjestäminen onkin kilpailuilmoituksen erityinen edellytys.
- 21 Kansallinen tuomioistuin katsoo lisäksi, että paikallispoliisin poliisimieheksi pääsulle vaadittuja fyysisiä edellytyksiä ei voida verrata palomiehiltä näiden tehtävien erilaisen luonteen vuoksi vaadittuihin ”poikkeuksellisen tiukkoihin fyysisiin ominaisuuksiin”, joten tuomiota Wolf (EU:C:2010:3) ei voida sen mukaan soveltaa suoraan nyt käsiteltävässä asiassa.
- 22 Tässä tilanteessa Juzgado de lo Contencioso-Administrativo n° 4 de Oviedo päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Ovatko – – direktiivin 2000/78 – – 2 artiklan 2 kohta, 4 artiklan 1 kohta ja 6 artiklan 1 kohdan c alakohta sekä [perusoikeuskirjan] 21 artiklan 1 kohta, siltä osin kuin niissä kielletään kaikenlainen ikään perustuva syrjintä, esteenä sille, että kunnan kilpailuilmoituksessa, jossa nimenomaisesti sovelletaan jäsenvaltion alueellista lakia, asetetaan paikallispoliisin poliisimiehen toimeen pääsyn edellytykseksi enintään 30 vuoden ikä?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

Alustava huomautus

- 23 Kansallinen tuomioistuin tiedustelee ennakkoratkaisupyynnössään unionin tuomioistuimelta, miten perusoikeuskirjan 21 artiklaa ja direktiivin 2000/78 säännöksiä on tulkittava.
- 24 On muistutettava, että unionin tuomioistuin on vahvistanut ikään perustuvan syrjinnän kiellon periaatteen, jota on pidettävä unionin oikeuden yleisenä periaatteena ja jota on konkretisoitu direktiivillä 2000/78 sovellettavaksi työssä ja ammatissa, olemassaolon (tuomio Küçükdeveci, C-555/07, EU:C:2010:21, 21 kohta ja tuomio Prigge ym., C-447/09, EU:C:2011:573, 38 kohta).
- 25 Tästä seuraa, että kun unionin tuomioistuimelle on esitetty perusoikeuskirjan 21 artiklassa ja direktiivin 2000/78 säännöksissä vahvistetun ikään perustuvan syrjinnän kiellon yleisen periaatteen tulkintaa koskeva ennakkoratkaisukysymys yksityisen ja julkishallinnon välisessä asiassa, sen on tarkasteltava kysymystä ainoastaan kyseisen direktiivin perusteella (ks. vastaavasti tuomio Tyrolean Airways Tiroler Luftfahrt, C-132/11, EU:C:2012:329, 21–23 kohta).

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

- 26 Kansallinen tuomioistuin pyrkii kysymyksellään pääasiallisesti selvittämään, onko direktiivin 2 artiklan 2 kohtaa, 4 artiklan 1 kohtaa ja 6 artiklan 1 kohdan c alakohtaa tulkittava siten, että ne ovat esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jossa vahvistetaan paikallispoliisin poliisimiesten työhönoton edellytykseksi enintään 30 vuoden ikä.

- 27 Esitettyyn kysymykseen vastaamiseksi on tarkasteltava, kuuluuko pääasiassa kyseessä olevan kaltainen kansallinen säännöstö direktiivin 2000/78 soveltamisalaan, ja mikäli näin on, sisältyykö siihen ikään perustuvaa syrjivää kohtelua, joka voidaan tarvittaessa katsoa oikeutetuksi mainitun direktiivin nojalla.
- 28 Heti alkuun on huomautettava, että sekä direktiivin 2000/78 nimestä ja johdanto-osasta että sisällöstä ja tarkoituksesta ilmenee, että kyseisellä direktiivillä pyritään luomaan yleiset puitteet henkilöiden yhdenvertaisen kohtelun takaamiseksi ”työssä ja ammatissa” antamalla tehokasta suojaa sellaista syrjintää vastaan, joka perustuu johonkin kyseisen direktiivin 1 artiklassa mainituista perusteista, joista yksi on ikä (tuomio Hütter, C-88/08, EU:C:2009:381, 33 kohta ja tuomio Georgiev, C-250/09 ja C-268/09, EU:C:2010:699, 26 kohta).
- 29 Erityisesti tämän direktiivin soveltamisesta pääasian asiayhteydessä on todettava, että kyseisen direktiivin 3 artiklan 1 kohdan a alakohdasta seuraa, että tätä direktiiviä sovelletaan kaikkiin henkilöihin sekä julkisella että yksityisellä sektorilla, julkisyhteisöt mukaan lukien, kun kyseessä on erityisesti työn tai itsenäisen ammatin harjoittamista koskevat edellytykset, myös valinta- ja työhönottoperusteet, alasta ja ammattiasemasta riippumatta, sekä uralla eteneminen.
- 30 Kun lain 2/2007 32 §:n b kohdassa säädetään, että yli 30-vuotiaita henkilöitä ei voida ottaa paikallispoliisin virkoihin, sillä on vaikutusta näiden työntekijöiden työhönottoperusteisiin. Näin ollen on katsottava, että tämänkaltaisella säännöstöllä luodaan sääntöjä direktiivin 2000/78 3 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetuista työhönottoperusteista julkisella sektorilla.
- 31 Tästä seuraa, että kyseistä direktiiviä sovelletaan ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen käsiteltäväksi saatetun asian taustalla olevan kaltaiseen tilanteeseen.
- 32 Kysymyksestä, saadaanko pääasiassa kyseessä olevalla säännöstöllä aikaan ikään perustuvaa syrjivää kohtelua, on muistutettava, että direktiivin 2000/78 2 artiklan 1 kohdan mukaan ”yhdenvertaisen kohtelun periaatteella” tarkoitetaan, ettei minkäänlaista [tämän direktiivin] 1 artiklassa tarkoitettuun seikkaan perustuvaa välitöntä tai välillistä syrjintää saa esiintyä”. Direktiivin 2 artiklan 2 kohdan a alakohdassa täsmennetään, että saman artiklan 1 kohtaa sovellettaessa välittömänä syrjintänä pidetään sitä, että henkilöä kohdellaan jonkin saman direktiivin 1 artiklassa tarkoitettujen seikan perusteella epäsuotuisammin kuin jotakuta muuta vertailukelpoisessa tilanteessa olevaa henkilöä.
- 33 Nyt käsiteltävässä asiassa lain 2/2007 32 §:n b kohdasta seuraa, että tiettyjä henkilöitä kohdellaan epäsuotuisammin kuin muita vertailukelpoisessa tilanteessa olevia henkilöitä pelkästään sillä perusteella, että he ovat yli 30-vuotiaita. Tällaisesta säännöstöstä aiheutuu epäilemättä erilaista kohtelua, joka pohjautuu välittömästi ikään direktiivin 2000/78 1 artiklassa ja 2 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettulla tavalla.
- 34 On vielä selvitettävä, voiko tällainen erilainen kohtelu olla oikeutettua direktiivin 2000/78 4 artiklan 1 kohdan ja 6 artiklan 1 kohdan nojalla.
- 35 Ensinnäkin direktiivin 2000/78 4 artiklan 1 kohdan osalta on todettava, että tämän säännöksen sanamuodon mukaan ”erilainen kohtelu, joka perustuu johonkin [tämän direktiivin] 1 artiklassa tarkoitettuun seikkaan liittyvään ominaisuuteen, ei ole syrjintää, jos tiettyjen työtehtävien luonteen tai niiden yhteyksien vuoksi, joissa tehtävät suoritetaan, kyseinen ominaisuus on todellinen ja ratkaiseva työhön liittyvä vaatimus, edellyttäen, että tavoite on oikeutettu ja että vaatimus on oikeasuhteinen”.
- 36 Oikeuskäytännössä on jo katsottu tässä yhteydessä, että direktiivin 2000/78 4 artiklan 1 kohdasta seuraa, ettei sen seikan, johon erilainen kohtelu perustuu, ole oltava todellinen ja ratkaiseva työhön liittyvä vaatimus, vaan tähän seikkaan liittyvän ominaisuuden (ks. tuomio Wolf, EU:C:2010:3, 35 kohta ja tuomio Prigge ym., EU:C:2011:573, 66 kohta).

- 37 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan erityisten fyysisten kykyjen omaaminen on ikään liittyvä ominaisuus (tuomio Wolf, EU:C:2010:3, 41 kohta ja tuomio Prigge ym., EU:C:2011:573, 67 kohta).
- 38 Nyt käsiteltävässä asiassa lain 2/2007 18 §:n 6 momentista käy ilmi, että paikallispoliisin poliisimiesten tehtäviin kuuluu erityisesti kansalaisten auttaminen, henkilöiden ja omaisuuden suojeleminen, rikoksenteekijöiden pidättäminen ja säilössä pitäminen, ennalta ehkäisevä partiointi ja liikenteenohjaus.
- 39 Vaikka onkin totta, että tietyt näistä tehtävistä, kuten kansalaisten auttaminen tai liikenteenohjaus, eivät ilmeisesti edellytä huomattavaa fyysistä ponnistusta, on kuitenkin niin, että henkilöiden ja omaisuuden suojelemista, rikoksenteekijöiden pidättämistä ja säilössä pitämistä sekä ennalta ehkäisevää partiointia koskevat tehtävät voivat vaatia fyysisen voiman käyttöä.
- 40 Näiden viimeksi mainittujen tehtävien luonne edellyttää erityisiä fyysisiä kykyjä, koska fyysisistä toimintavajeista voi olla näiden tehtävien hoitamisessa merkittäviä seurauksia sekä poliisimiehille itselleen ja kolmansille että myös yleisen järjestyksen ylläpitämiselle (ks. vastaavasti tuomio Prigge ym., EU:C:2011:573, 67 kohta).
- 41 Tästä seuraa, että erityisten fyysisten kykyjen omaamisen voidaan katsoa olevan direktiivin 2000/78 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu ”todellinen ja ratkaiseva työhön liittyvä vaatimus” paikallispoliisin poliisimiehen ammatin harjoittamiselle.
- 42 Espanjan hallitus on todennut pääasiassa kyseessä olevalla säännöstöllä tavoitellusta päämäärästä, että kun laissa 2/2007 asetetaan 30 vuoden ikäraja paikallispoliisin toimeen pääsulle, siinä pyritään turvaamaan kyseisten poliisivoimien toimintakyky ja moitteeton toiminta takaamalla se, että vastikään palvelukseen otetut uudet virkamiehet kykenevät hoitamaan fyysisesti rasittavampia tehtäviä verrattain pitkään uransa aikana.
- 43 Tässä yhteydessä on todettava, että direktiivin 2000/78 johdanto-osan 18 perustelukappaleessa täsmennetään, että tämän direktiivin seurauksena ei voi olla, että poliisiviranomaiset olisivat velvollisia ottamaan palvelukseen tai pitämään palveluksessa henkilöitä, joilla ei ole vaadittavia valmiuksia suoriutua niistä tehtävistä, joita heiltä voidaan edellyttää, kun otetaan huomioon oikeutettu tavoite säilyttää näiden organisaatioiden toiminnan ominaislaatu.
- 44 Näin ollen poliisivoimien toimintakyvyn ja moitteettoman toiminnan turvaaminen on direktiivin 2000/78 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu oikeutettu tavoite (ks. vastaavasti tuomio Wolf, EU:C:2010:3, 39 kohta).
- 45 On kuitenkin selvitettävä, asetetaanko pääasiassa kyseessä olevassa säännöstössä, kun siinä vahvistetaan tällainen ikäraja, oikeasuhteinen vaatimus, eli onko tämä ikäraja asianmukainen tavoitellun päämäärän saavuttamiseksi, ja onko niin, ettei sillä ylitetä sitä, mikä on tarpeen tämän päämäärän saavuttamiseksi.
- 46 Tässä yhteydessä on muistutettava, että direktiivin 2000/78 johdanto-osan 23 perustelukappaleessa todetaan, että erilainen kohtelu saattaa olla oikeutettua ”erittäin rajoitetuissa tilanteissa”, jos esimerkiksi ikään liittyvä ominaisuus muodostaa työhön liittyvän todellisen ja ratkaisevan vaatimuksen.
- 47 Siltä osin kuin mainitun direktiivin 4 artiklan 1 kohdan perusteella on mahdollista poiketa syrjintäkiellon periaatteesta, sitä on lisäksi tulkittava suppeasti (tuomio Prigge ym., EU:C:2011:573, 72 kohta).
- 48 Tässä yhteydessä on tutkittava – kun otetaan huomioon tämän tuomion 39–41 kohdassa todettu –, liittyvätkö paikallispoliisin poliisimiehen työn hoidon edellyttämät erityiset fyysiset kyvyt välttämättä tiettyyn ikäluokkaan ja onko niin, ettei tietyn iän ylittäneillä ihmisillä voi olla tällaista kuntoa.
- 49 Tätä selvitettäessä on otettava huomioon seuraavat seikat.

- 50 Ensinnäkin ennakkoratkaisupyynnöstä käy ilmi, että itsehallintoalueiden lainsäädäntöjen välillä on ilmeinen ero niissä vahvistetun, paikallispoliisin poliisimiehen toimeen pääsyä koskevan enimmäisiän osalta. Tietyissä laeissa enimmäisiäksi on näet vahvistettu 30 vuotta tai enemmän (35, 36 tai 40 vuotta), kun taas jotkin itsehallintoalueet ovat valinneet, etteivät ne aseta mitään rajoituksia.
- 51 Toiseksi Espanjan hallitus on vahvistanut unionin tuomioistuimen esittämään kirjalliseen kysymykseen antamassaan vastauksessa, että kansallisen poliisin virkamiesten, joille lain 2/1986 11 §:ssä vahvistetut tehtävät ovat samankaltaisia kuin paikallispoliisin poliisimiehille uskotut tehtävät, virkaan pääsulle asetettu 30 vuoden enimmäisikä koskeva edellytys on poistettu.
- 52 Kolmanneksi on todettava, että unionin tuomioistuin katsoi tuomiossa Wolf (EU:C:2010:3, 44 kohta), että toimenpide, jolla keskitason paloteknisen yksikön työhönoton enimmäisiäksi vahvistettiin 30 vuotta, oli oikeasuhteinen, koska tällaista ikärajaa voitiin pitää tarpeellisena kyseisen yksikön toimintakyvyn ja moitteettoman toiminnan takaamiseksi.
- 53 Unionin tuomioistuin päätyi tähän näkemykseen kuitenkin vasta katsottuaan sille toimitettujen tietojen perusteella, että tietyt keskitason paloteknisen yksikön palveluksessa olevien henkilöiden suorittamat tehtävät, kuten sammutustyöt, edellyttivät ”poikkeuksellisen hyvää” fyysistä kuntoa ja että hyvin harvalla 45 ikävuoden ylittäneistä virkamiehistä on riittävä fyysinen kyky harjoittaa tällaista toimintaa. Unionin tuomioistuimen mukaan myöhemmällä iällä tapahtuvasta palvelukseen ottamisesta seuraisi, että liian monet virkamiehet eivät voisi suorittaa fyysisesti vaativimpia työtehtäviä. Tällaisella tavalla palvelukseen otetut virkamiehet eivät myöskään voisi työskennellä kyseisissä tehtävissä tarpeeksi kauan. Lopuksi myös ammattipalokunnan asianmukainen organisointi keskitason paloteknisen yksikön osalta edellyttää vastaavuutta fyysisesti vaativien, iäkkäämmille virkamiehille soveltumattomien tehtävien ja fyysisesti vähemmän vaativien, näille virkamiehille soveltuvien tehtävien välillä (tuomio Wolf, EU:C:2010:3, 41 ja 43 kohta).
- 54 Ennakkoratkaisupyynnön esittäneen kansallisen tuomioistuimen toteamusten mukaan on niin, että kun otetaan huomioon paikallispoliisin poliisimiehille määrätyt tehtävät, jotka on selostettu tämän tuomion 38 kohdassa, ne valmiudet, jotka näillä poliisimiehillä on oltava voidakseen suorittaa tietyt näistä tehtävistä, eivät ole kaikissa tapauksissa verrattavissa niihin ”poikkeuksellisen suuriin” fyysisiin valmiuksiin, joita palomiehiltä järjestelmällisesti edellytetään erityisesti sammutustöissä.
- 55 Tässä yhteydessä on korostettava, kuten nyt käsiteltävän tuomion 17 kohdassa todetaan, että Ayuntamienton paikallispoliisin poliisimiesten toimien täyttämistä koskevan kilpailuilmoituksen vaatimuksen 3.5 mukaan hakijoilla on oltava ”työhön liittyvien tehtävien hoitoon ja” kilpailuilmoituksessa täsmennettyjen ”kuntotestien läpäisyyn tarvittava asianmukainen fyysinen ja psyykinen kunto”. Kyseessä ovat raskaat fyysiset karsintatestit, joiden avulla voidaan kansallisen tuomioistuimen mukaan saavuttaa enimmäisiän vahvistamista vähemmän rajoittavalla tavalla se päämäärä, että paikallispoliisin poliisimiehillä on ammattinsa harjoittamisen edellyttämä erityinen fyysinen kunto.
- 56 Myöskään minkään unionin tuomioistuimelle toimitettuun asiakirja-aineistoon tai kirjallisiin huomautuksiin liittyvän seikan perusteella ei voida katsoa, että paikallisten poliisivoimien toimintakyvyn ja moitteettoman toiminnan takaamista koskeva päämäärä edellyttäisi tietyn ikärakenteen ylläpitämistä henkilöstössä, mikä puolestaan edellyttäisi yksinomaan alle 30-vuotiaiden virkamiesten palvelukseen ottamista.
- 57 Näistä toteamuksista seuraa, että kun laissa 2/2007 vahvistetaan tällainen ikäraja, siinä asetetaan suhteeton vaatimus.
- 58 Näin ollen direktiivin 2000/78 4 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että se on esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle säännöstölle, jossa vahvistetaan paikallispoliisin poliisimiesten työhönoton edellytykseksi enintään 30 vuoden ikä.

- 59 Toiseksi direktiivin 2000/78 6 artiklan 1 kohdasta on todettava, että tässä säännöksessä säädetään, että ikään perustuvaa erilaista kohtelua ei pidetä syrjintänä, jos se on kansallisen lainsäädännön puitteissa objektiivisesti ja asianmukaisesti perusteltu erityisesti työllisyyspoliittisella, työmarkkinoita tai ammatillista koulutusta koskevalla oikeutetulla tavoitteella ja jos tämän tavoitteen toteuttamiskeinot ovat asianmukaiset ja tarpeen. Saman 1 kohdan toisen alakohdan c alakohdassa, johon kansallinen tuomioistuin viittaa nimenomaisesti ennakkoratkaisukysymyksessään, säädetään, että tällaista erilaista kohtelua voi olla erityisesti ”enimmäisiän vahvistaminen työhönoton edellytykseksi kyseisen toimen koulutusvaatimusten perusteella tai jotta työ voisi kestää kohtuullisen ajan ennen eläkkeelle siirtymistä”.
- 60 Näin ollen on selvitettävä, onko lain 2/2007 32 §:n b kohdassa säädetyn kaltainen, paikallispoliisin poliisimiehen toimeen pääsulle asetettu 30 vuoden enimmäisikää koskeva edellytys perusteltu oikeutetulla tavoitteella direktiivin 2000/78 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla ja ovatko tämän tavoitteen toteuttamiskeinot asianmukaiset ja tarpeen.
- 61 Pääasiassa lakiin 2/2007 ei sisälly mitään mainintaa niistä päämääristä, joita sen 32 §:n b kohdassa tavoitellaan.
- 62 Kuten unionin tuomioistuin on kuitenkin todennut, direktiivin 2000/78 6 artiklan 1 kohdan perusteella ei voida päätellä, että se, ettei pääasiassa kyseessä olevassa kansallisessa lainsäädännössä ole tarkennettu sen tavoitetta, johtaisi automaattisesti siihen, ettei se voi olla oikeutettu kyseisen säännöksen nojalla. Tällaisen tarkennuksen puuttuessa on tärkeää, että asianomaisen toimenpiteen yleisestä asiayhteydestä johdettujen muiden seikkojen perusteella voidaan yksilöidä toimenpiteen taustalla oleva tavoite, jotta tuomioistuimet voivat valvoa sen oikeutuksen sekä kyseisen tavoitteen toteuttamiskeinojen asianmukaisuuden ja tarpeellisuuden (tuomio *Palacios de la Villa*, C-411/05, EU:C:2007:604, 56 ja 57 kohta sekä tuomio *komissio v. Unkari*, C-286/12, EU:C:2012:687, 58 kohta).
- 63 Tässä yhteydessä on todettava aluksi, että vaikka Espanjan hallitus on vedonnut siihen, että kyseisen toimenpiteen yhtenä päämääränä on tasapainoinen ikärakenne, unionin tuomioistuimelle toimitetusta asiakirja-aineistosta ei käy kuitenkaan ilmi, että tällä toimenpiteellä pyrittäisiin edistämään uusia palvelukseenottoja. Sen ei siten voida katsoa olevan luonteeltaan sellainen, että sillä edistettäisiin direktiivin 2000/78 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja työllisyyspoliittisia tavoitteita.
- 64 Ennakkoratkaisupyynnön esittäneen kansallisen tuomioistuimen, joka yksin on toimivaltainen tulkitsemaan soveltuvaa kansallista lainsäädäntöä silmällä pitäen direktiivin 2000/78 6 artiklan 1 kohdan mahdollista soveltamista, tekemistä toteamuksista käy kuitenkin ilmi, että laissa 2/2007 säädetty ikää koskeva edellytys perustuu kyseisen toimen koulutusvaatimukseen ja siihen, että työ voisi kestää kohtuullisen ajan ennen eläkkeelle tai toisiin tehtäviin siirtymistä.
- 65 Koska kyseiset päämäärät mainitaan direktiivin 2000/78 6 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan c alakohdassa, niillä voidaan perustella, kuten kyseisessä 6 artiklan 1 kohdassa säädetään, ikään perustuva erilainen kohtelu ”kansallisen lainsäädännön puitteissa” objektiivisesti ja asianmukaisesti”.
- 66 Näin ollen on vielä selvitettävä, ovatko näiden tavoitteiden toteuttamiskeinot asianmukaisia ja tarpeen.
- 67 Tässä yhteydessä on korostettava, että jäsenvaltioilla on laaja harkintavalta niiden toimenpiteiden valinnassa, joilla niiden sosiaali- ja työllisyyspolitiikan tavoitteet voidaan toteuttaa. Tämä harkintavalta ei voi kuitenkaan johtaa siihen, että ikään perustuvan syrjinnän kieltoa koskevan periaatteen täytäntöönpanosta tehdään merkityksetön (tuomio *Age Concern England*, C-388/07, EU:C:2009:128, 51 kohta ja tuomio *Ingeniørforeningen i Danmark*, C-499/08, EU:C:2010:600, 33 kohta).

- 68 Ensinnäkin paikallispoliisin poliisimpiesten toimen koulutusvaatimuksia koskevasta päämäärästä on todettava, että Ayuntamieron hyväksymän kilpailuilmoituksen vaatimuksesta 7 käy ilmi, että ennen palvelukseen tuloa hakijoiden, jotka ovat läpäisseet kyseisen valintamenettelyn, on suoritettava ”valintamenettelyyn liittyvä koulutus”, jonka keston paikallispoliisin alueellinen oppilaitos tai Ayuntamiento vahvistaa.
- 69 Lain 2/2007 36 §:ssä, joka on mainitun lain ainoa säännös, joka koskee paikallispoliisin poliisimpiesten koulutusta, tyydytään toteamaan, että Asturian ruhtinaskunnan opetuksesta yleisen turvallisuuden alalla vastaava koulutuslaitos ”huolehtii paikallispoliisin palveluksessa olevien henkilöiden täydennyskoulutuksesta, uralla etenemisestä ja erikoistumisesta”, mutta siinä ei mitenkään täsmennetä kyseisen koulutuksen ominaispiirteitä.
- 70 Mikään unionin tuomioistuimelle toimitettu seikka ei anna aihetta katsoa, että palvelukseenotolle asetettu ikäraja on asianmukainen ja tarpeen, kun otetaan huomioon kyseisten poliisimpiesten koulutuksen takaamista koskeva päämäärä.
- 71 Toiseksi tavoitteesta taata, että työ voisi kestää kohtuullisen ajan ennen eläkkeelle siirtymistä, on todettava heti aluksi, että kansallisen tuomioistuimen toimittamien tietojen perusteella ikä, jonka täytyessä paikallispoliisin poliisimiehet siirretään eläkkeelle, on vahvistettu 65 vuodeksi. Vaikka kansallinen tuomioistuin mainitsee myös toisiin tehtäviin siirtämisen 58-vuotiaana, kyseessä on paikallispoliisin poliisimiehille näiden pyynnöstä tarjottu mahdollisuus, eikä sillä ole vaikutusta heidän eläkeikänsä.
- 72 Tästä seuraa, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen kansallisen säännösten, jossa vahvistetaan paikallispoliisin poliisimpiesten työhönoton edellytykseksi enintään 30 vuoden ikä, ei voida katsoa olevan tarpeen, jotta voidaan taata, että kyseisten poliisimpiesten työ voisi kestää kohtuullisen ajan ennen eläkkeelle siirtymistä direktiivin 2000/78 6 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettulla tavalla. Sillä, että yleiseen sosiaaliturvajärjestelmään perustuva ”normaali” eläkeikä on vahvistettu 67 vuodeksi, ei ole merkitystä tässä yhteydessä.
- 73 Lain 2/2007 32 §:n b kohdan kaltaisesta säännöksestä johtuvaa erilaista kohtelua ei siten voida perustella direktiivin 2000/78 6 artiklan 1 kohdan c alakohdan nojalla.
- 74 Näissä olosuhteissa ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, että direktiivin 2000/78 2 artiklan 2 kohtaa, 4 artiklan 1 kohtaa ja 6 artiklan 1 kohdan c alakohtaa on tulkittava siten, että ne ovat esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jossa vahvistetaan paikallispoliisin poliisimpiesten työhönoton edellytykseksi enintään 30 vuoden ikä.

Oikeudenkäyntikulut

- 75 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Yhdenvertaista kohtelua työssä ja ammatissa koskevasta yleisistä puitteista 27.11.2000 annetun neuvoston direktiivin 2000/78/EY 2 artiklan 2 kohtaa, 4 artiklan 1 kohtaa ja 6 artiklan 1 kohdan c alakohtaa on tulkittava siten, että ne ovat esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle kansalliselle lainsäädännölle, jossa vahvistetaan paikallispoliisin poliisimpiesten työhönoton edellytykseksi enintään 30 vuoden ikä.

Allekirjoitukset